

50 JAREN Toggenburger Geitenfokkerij in het Kanton Sant Gallen (Zwitserland)

In de "Schweizerische Landwirtschaftliche Zeitschrift van 29 Juni 1951 komt bovenstaand artikel voor van de hand van Dr. J. Muggli, landbouwleraar te Flawil, waarvan hieronder het voornaamste wordt weergegeven:

In het jaar 1901 werd de Bond van St. Gallische Geitenfokverenigingen opgericht, nadat in 1895 de eerste Geitenfokvereniging was ontstaan.

De Toggenburger geit wordt er echter al veel langer gehouden, doch vanaf 1895 dateert de georganiseerde fokkerij.

Omtrent de afkomst van de Toggenburgers tast men in het duister. Als het meest waarschijnlijk wordt aangenomen, dat de Toggenburger is ontstaan uit kruisingen van de gemskleurige berggeiten met de langharige witte Appenzeller geiten. De bouw van de Toggenburger vertoont opvallend veel gelijkenis met de Appenzeller geit.

Over het exterieur is men het in Zwitserland wel eens. De kleur geeft echter nogal eens aanleiding tot discussie. Momenteel is de vereiste kleur lichtbruin tot muisgrauw. Ongewenste kleuren zijn roodbruin, donkerbruin en te lichte tinten.

Ook omtrent de vereiste beharing was men het niet altijd eens. Werden in het begin de langharige het meest geprefereerd, momenteel geeft men de voorkeur aan matig lang tot kortbehaarde dieren, waarbij het "manteltje" boven de flanken nog altijd als een gewenst en typisch raskenmerk wordt gewaardeerd. Voor de export worden de kortharige gevraagd.

Evenals in ons land worden de geiten hoornloos gefokt, hoewel ook in Zwitserland telkens weer gehoornde exemplaren worden geboren.

Het ingrijpen van de Staat in de geitenfokkerij is van grote betekenis geweest. Vanaf het jaar 1892 werden in het Kanton St. Gallen de bokken geregeld geprimeerd. De Kantonwet schrijft voor dat de gemeenten verplicht zijn te zorgen voor voldoende hoogwaardig bokkenmateriaal. De premie bedraagt momenteel ongeveer 40 francs, dat is omgerekend ongeveer f 35,- terwijl de Bond van Geitenfokverenigingen deze premie verdubbelt.

De ruiling van goed fokkende bokken wordt algemeen toegepast, hoewel dit in verband met het betrekkelijk klein fokgebied begrensd is.

De Bond bestaat uit 24 verenigingen.

De Tentoonstelling is de grootste gebeurtenis in de vereniging. De jury let op raszuiverheid en vertonen van het melktype, doch desondanks moeten de dieren voldoende robuustheid vertonen. In het belang van de gezondheid moet verfijning worden tegengegaan.

Verder was de organisatie van het "kuddenweiderecht" een belangrijke opgave van de vereniging. Het "kuddenweiderecht" is een gemeenschappelijk gebruik van Lente- en Alpenweiden. Men hecht in Zwitserland grote waarde aan de dagelijkse wandeling van de geiten naar hoger gelegen bergweiden. De dagelijkse wandeling neemt 4 à 6 en soms meer uren per dag in beslag, terwijl deze weiden vaak meer dan 1000 meter hoger liggen dan de woonplaats. Dit klimmen leidt tot stalen van de gezondheid.

In de zomer worden de bokken gezamenlijk geweid in de Alpen. Ze blijven dag en nacht in de open lucht, waardoor ze gestaald worden en op oudere leeftijd nog geschikt voor de fokkerij blijven.

Aan melkcontrole wordt ook in Zwitserland steeds meer aandacht besteed.

Dr. Muggli geeft de gemiddelde opbrengsten van 218 geiten in de periode 1949-1950, welke hieronder volgen.

De productie heeft betrekking op een periode van 300 dagen.

9 Herdersgeiten (Hirteziegen)	gem. 645 kg.
82 Alpengen (Alpziegen)	„ 718 kg.
74 Huisgeiten (Heimziegen)	„ 727 kg.
35 Stalgeiten (Stallziegen)	„ 702 kg.

Aan vetgehalte-onderzoek wordt pas sinds een vijftal jaren aandacht besteed, waarschijnlijk ook omdat buitenlandse kopers steeds meer vragen naar het vetgehalte van de melk.

In 1950 werd de melk van 76 Toggenburgergeiten onderzocht, waarbij men de volgende cijfers van de onderzochte dieren verkreeg:

13 geiten of 17 % beneden	3.00%
30 geiten of 40 % van	3.00% - 3.49%
22 geiten of 29 % van	3.50% - 3.99%
11 geiten of 14 % boven	4.00%

De Bond van St. Gallische Geitenfokverenigingen voert sinds jaren een vruchtbaarheidsstatistiek, die hieronder volgt, samengevat over een periode van 9 jaren.

Van de 6403 normale geboorten werden 11586 levend geboren lammeren geregistreerd, dat is per worp 1.89 lammeren. Dit bewijst dat er een sterke overheersing is van tweelinggeboorten.

Van de 11586 lammeren was 63 % van het mannelijke geslacht en 37 % van het vrouwelijke, zodat de bokken sterk domineren.

Van 7043 geiten die in een kudde met loslopende bok(ken) werden gehouden, werden 6612 geiten of 93 % drachtig. In de kudden waar de bronstige geiten naar de bok geleid werden was het percentage bevruchte geiten 3 % hoger.

Men schrijft dit toe aan het feit, dat de vrijlopende bok zich te veel vermoeit.

Tenslotte wordt nog medegedeeld dat naar verschillende landen geiten worden geëxporteerd.

Bijzondere aandacht verdient de export naar Zuid-Amerika. Landen met een warm klimaat prefereren de gekleurde geiten boven de witte, omdat de eerste een grotere weerstandsvermogen tegen de hitte wordt toegeschreven.

Assen. mei. 1952